

VŽDYCKY MNE ROZHODILY OTÁZKY, KTERÉ SE TÝKALY DĚTÍ

Květoslava Princová (*1950)

Nejtěžší pro ni byla obava o děti. Například když se jí tajní policisté zeptali, jestli ví, kde děti jsou. Nikdy netušila, kam tou otázkou míří, co tím sledují. Jestli se dětem mezitím něco nestalo a oni vědí víc než ona... Nebo jestli je všemocná tajná policie nějakým způsobem nevyužije, aby na ni vyvinula nátlak. „*Když jsem měla odpovídat na otázku, kde mám děti, tak to mne rozhodilo. I když jsem se vždy snažila, aby někdo děti hlídal. Jenže když jsem se někdy objevila bez dětí a policisté se na ně zeptali, tak ta otázka mne vyvedla z míry,*“ popisuje Květoslava Princová, matka tří dětí.

„*Co to je za otázku?*“ ptala se sama sebe. „*A nestalo se třeba něco někomu, kdo je hlídal?*“ Květoslava Princová, původně inženýrka chemie, se dostala do společenství, které se pokoušelo uniknout realitě totalitního Československa životem na venkově. Komunistický režim pronásledoval všechny nezávislé projevy včetně příslušníků undergroundu, kteří se pokoušeli žít po svém. Podle vlastního stylu a třeba i s vlastní muzikou. Jenže jedinou možností úniku bylo usadit se někde v ústraní a tam vybudovat místo, kam mohou přijet i přátelé a kde se mohou pořádat večírky, koncerty či duchovní cvičení. Později se tomu bude říkat „období baráků“. Princová s manželem vystřídali tři, neboť je komunisté postupně násilím z každého vyhnali. Květoslava Princová jako jedna z prvních podepsala Chartu a po pádu komunismu se stala vedoucí kanceláře prvního polistopadového olomouckého primátora. Později pracovala pro charitu, věnovala se pomoci pro Balkán a postsovětské země. Spoluzaložila výuku humanitární pomoci na CARITAS – Vyšší odborné škole sociální v Olomouci a roku 2007 také magisterské studium tohoto oboru na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Květoslava Princová se narodila v roce 1950 v Lipníku nad Bečvou, vyrůstala v katolické rodině, její děd i otec byli členy Lidové strany. Dceři doporučovali, aby se po střední škole nehlásila na humanitní obor, protože předpokládali, že by nebyla přijata. Takže vystudovala Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze (VŠCHT) a hned na začátku studií se zapojila do protestních akcí a stávek. Vše ovšem skončilo upálením Jana Palacha. Princová se však shodou okolností dostala do kontaktu s Němcovými, u nichž se v jejich velkém pražském bytě v Ječné ulici Praze scházela pozoruhodná společnost intelektuálů a lidí, kteří nesouhlasili s totalitním režimem. Zde se debatovalo nad současnou situací a Princová se dostala do kontaktu s undergroundem. VŠCHT ukončila v roce 1973, kdy už

začala normalizace a komunistický režim se znovu začal upevňovat. Květoslava se provdala za Jana Prince, v té době ještě působila na VŠCHT jako asistentka. Manželka básníka Ivana Martina Jirouse jí tehdy nabídla pronájem ve svém pražském bytě. Její muž, legendární básník a duch českého undergroundu, přezdívaný Magor, byl zrovna ve vězení.

Jenže tajná policie začala postupně čím dál více kontrolovat veškeré veřejné dění. Ve městě nebylo možné nikam uniknout, a tak se začal rodit plán přestěhovat se na venkov. Princová s manželem si pořídili první barák v Rychnově u Verneřic v severních Čechách. *„Byli jsme sice v Praze, ale pak začaly represe. A tak jsme si řekli, že si koupíme půdu na venkově, že v Praze je dusno.“*

V Rychnově vše vypadalo na začátku velmi dobře. Květoslava Princová začala učit na místní škole, protože v kraji byl nedostatek učitelů. Jenže pak se na silvestra 1976 u nich konal večírek, na kterém se sešli všichni, které režim postupně zařadil mezi své zásadní nepřátele, Václavem Havlem počínaje a hercem Pavlem Landovským konče. Princovi se také připojili k hnutí Charty, a reakce tajné policie na sebe nenechala dlouho čekat – vyhodili je ze zaměstnání a pak je začali sledovat. *„Dávali jsme si pořád pozor. Když jsme něco organizovali nebo když jsme kupovali dům. Prostě jsme si museli dávat pořád pozor.“*

Z domu v Rychnově se museli vystěhovat poté, co našli ve schránce vyvlastňovací dekret. Ještě předtím jim do domu naházeli slzné granáty a stal se prakticky neobyvatelným. Přesto se snažili jej uhájit, ale marně. V úředním dopise jim bylo oznámeno, že na místě se bude stavět točna pro autobusy, přitom v obci už jedna byla. Pak dům vyhodili do vzduchu, ovšem točnu žádnou nezbudovali. Byla to jen záminka. Princovi přitom prakticky žádnou otevřenou protikomunistickou odbojovou činnost nevyvíjeli. *„Ale vedli jsme řeči o politice. Já jsem také opisovala knížky. Mluvili jsme o nich, půjčovali jsme je. Například Solženicyna, který byl zakázaný.“*

Pak si pronajali faru v Robči, ale i tam je vypátrali a vystěhovali. Byla zima, naštěstí se jich ujali přátelé. Poté obývali ještě jiné místo a nakonec skončili na statku na Moravě nedaleko Olomouce. To už se blížil konec režimu. *„Děti nám nikdy nenadávaly,“* říká Princová. Ona sama strach neměla. Ale její rodiče ano, hlavně o ni a vnoučata. *„Měli jsme ale to štěstí, že jsme nemuseli žít ve lži. Byli jsme svobodní. Měli jsme sice traumata jako ostatní, ale bylo to naše rozhodnutí.“*

Pak přišel pád režimu a Princová, jak bylo zmíněno, se stala vedoucí kanceláře prvního polistopadového olomouckého primátora. Pak pracovala pro charitu a později začala učit na Palackého univerzitě v Olomouci. Působila na pozici vedoucí oddělení humanitárních studií na Cyrilometodějské teologické fakultě. V roce 2011 obhájila disertační práci, v

rámci výuky se věnovala etice humanitární pomoci. Je autorkou několika publikací na toto téma. V roce 2017 získala pamětní medaili univerzity. *„Paní doktorka Květa Princová je velmi dobrým a inspirativním příkladem člověka, který to, co přednáší studentům, také aktuálně žije,“* uvedla vedoucí katedry Tatiana Matulayová.

„Když učím, ráda vysvětluji, jak to bylo dřív. Považuji to za důležité. Naše vnučka je v deváté třídě, sama se přihlásila, že udělá referát o Chartě, asi dvě hodiny jsme jí o tom vyprávěli.“

Autor textu Luděk Navara